

10 mei 2016

Advies Reikwijdte en Detailniveau voor het MER Partiële herziening VRM Windenergie Zuid-Holland

Inclusief Nota van Beantwoording en adviezen

Vastgesteld op 10 mei 2016 door Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland

Bijzonderheden v.w.b. De Balij uit het advies en de nota (=tekst Provincie Zuid-Holland)

Procedure

Vanwege een foutieve aanduiding van drie onderzoekslocaties op de kaart in het Startdocument (namelijk A12-Balij in Pijnacker-Nootdorp, Technopolis in Delft en Halfweg in Nissewaard) is de termijn van terinzagelegging voor deze drie locaties met nog vier weken verlengd; tot en met 12 januari 2016. Vanwege de vele verzoeken om nadere informatie met betrekking tot de locatie A12-Balij is op 5 januari 2016 nog een extra bewonersavond georganiseerd in Zoetermeer. De verlenging van de termijn en de extra bewonersavond zijn met een advertentie in huis-aan-huisbladen in de gemeenten Pijnacker-Nootdorp, Zoetermeer, Delft en Nissewaard gecommuniceerd. Gedurende de gehele periode van terinzagelegging bestond voor een ieder de gelegenheid om zienswijzen in te dienen over de voorgenoemde partiële herziening en/of over de inhoud van het op te stellen MER.

Ontvangen zienswijzen

Gedurende de periode van terinzagelegging, inclusief verlenging, heeft de provincie in totaal 376 unieke zienswijzen en adviezen ontvangen afkomstig van en/of ondertekend door 4.020 personen, bedrijven, maatschappelijke organisaties en/of overheden.
De Balij 88 unieke Zienswijzen, totaal 284 zienswijzen.

Locatie ABC Westland afgevoerd als zoeklocatie

De locatie ABC Westland wordt niet onderzocht in het MER. Aanleiding hiervoor is het besluit van de initiatiefnemer, schriftelijk meegedeeld aan de provincie, dat deze de locatie bij nader inzien niet wenst te ontwikkelen voor windenergie. □ De aanleiding tot het opnemen van deze locatie in het Startdocument was gelegen in de zienswijze van ABC Westland bij de vaststelling van de VRM in 2014 om de locatie aan te wijzen voor windenergie. Nu de initiatiefnemer, tevens beheerder van de locatie, zich heeft teruggetrokken is de grondslag voor het onderzoeken van deze locatie vervallen.

Advies PARK (Provinciaal Adviseur Ruimtelijke Kwaliteit)

De individuele onderzoekslocaties zullen voor het thema landschap in het MER vervolgens kwalitatief worden getoetst in het licht van het historisch perspectief waar de vigerende VRM op is gebaseerd, namelijk of de locatie aansluit bij grote infrastructurele lijnen, bij grootschalige bedrijventerreinen en/of bij grootschalige scheidslijnen land-water. Daarnaast zal worden beoordeeld of de locaties mogelijkheden bieden voor herkenbare lijn- of clusteropstellingen en voor aansluiting bij het bestaande landschap.

Provincie stelt in een reactie:

□ Zoals al aangegeven in paragraaf 5.1 zullen de locaties in het MER worden getoetst aan de criteria voor windlocaties uit de VRM. Op basis van het belemmeringenonderzoek, een workshop met de convenantpartners en een marktconsultatie zijn de locaties die nu worden onderzocht naar boven gekomen. Ook heeft nog een bestuurlijke weging plaatsgevonden in overleg met de gemeenten van de te onderzoeken locaties, waarbij nog enkele locaties zijn afgevallen. Dit heeft geresulteerd in de huidige lijst waarvan is aangenomen dat hierop voldoende locaties staan om uiteindelijk aan de opgave van 150 MW te kunnen voldoen. □ BWMV: dit geldt niet voor De Balij!!

Kansen voor nieuwe kwaliteiten

De PARK merkt op dat opstellingen van windturbines kwaliteit aan het landschap toe kunnen voegen, vooral wanneer er heldere en herkenbare nieuwe structuren worden gecreëerd. Vanuit dat oogpunt zou de mogelijkheid tot het realiseren van langere lijnen wat hem betreft positief gewaardeerd moeten worden en *zijn lijnen van minder dan vier turbines wat hem betreft ongewenst*. Tenslotte merkt hij op dat ook clusteropstellingen tot nieuwe kwaliteiten kunnen leiden, maar dat het vanwege de beschikbare ruimte vaak lastig is om dergelijke opstellingen op land in te passen.

Provincie stelt in een reactie:

In het MER zal per locatie worden beoordeeld of het realiseren van een heldere en herkenbare opstelling mogelijk is, eventueel in combinatie of in samenhang met andere nabijgelegen locaties. In het huidige beleid van de provincie is geen minimum aantal turbines per locatie opgenomen, om ook 'kleinere initiatieven' binnen de VRM mogelijk te maken. □ Bij de beoordeling van de locaties wordt geen minimum aantal molens opgenomen maar wordt wel de positieve waardering van het uitbreiden naar lange lijnen meegenomen, zeker in meer open gebieden. Het noemen van een minimum aantal beperkt wellicht de mogelijkheden van coöperaties/lokale initiatieven.

Algemeen beleid en visie

De ontwikkeling Locaties Delft, Pijnacker-Nootdorp en Westland (buiten de stadsregio)

Plaatsen van grote windturbines is niet mogelijk op plekken die niet in de VRM zijn aangewezen. Drie initiatiefnemers van windenergie hebben, in het traject tot vaststelling van de VRM 2014, verzocht om ruimte te krijgen voor de ontwikkeling van windenergie op door hen voorgestelde locaties. In een bespreking met PS in juli 2014 is destijds door PS aangegeven dat de drie locaties nog onvoldoende waren onderzocht om op te nemen in de VRM. Naar aanleiding daarvan is besloten om de locaties in Delft (Technopolis) en Pijnacker-Nootdorp (A12-Balij) nader te onderzoeken in het nu uit te voeren MER. Besloten is de locatie ABC Westland niet te onderzoeken in het MER (zie paragraaf 8.1.23). *Deze locaties zijn dus niet de resultante van een bredere regionale locatieafweging*; er worden nu geen alternatieven onderzocht.

Inspraak, participatie, draagvlak en procedure

Proces van inspraak

Samenvatting

Veel indieners hebben bezwaar tegen de wijze waarop het proces van inspraak is verlopen. Er wordt aangegeven dat de informatievoorziening niet volledig was en dat enkele belanghebbenden niet tijdig zijn geïnformeerd, bijvoorbeeld door het verschuiven van een locatie op een kaart. Er zijn diverse opmerkingen over de informatieavonden waarbij wordt aangegeven dat deze niet duidelijk, niet objectief en niet belangeloos zijn geweest.

Een indiener geeft aan ervan uit te gaan dat er met betrekking tot het proces van zienswijzen zorgvuldigheid en een goede betrokkenheid van belanghebbenden wordt georganiseerd. Meerdere indieners doen de oproep om belanghebbenden goed en volwaardig in het proces te betrekken.

De provincie herkent zich dan ook niet in de geschetste tekortkomingen uit de zienswijzen. (BWMV: geldt niet voor De Balij) De informatieavonden waren bewust dusdanig opgezet dat zoveel mogelijk kon worden gesproken over de lokale situaties. Er waren ruim voldoende medewerkers van de provincie, de DCMR milieudienst Rijnmond en het onderzoeksbureau Pondera aanwezig om beleids- en technische vragen te beantwoorden. Ook was er informatie beschikbaar om mee te nemen.

Klankbordgroep

Voor de twee locaties buiten de voormalige stadsregio geldt dat er samen met de initiatiefnemers van de locaties en de gemeenten gekeken wordt op welk moment en op welke wijze belanghebbenden betrokken zullen worden. □ De basis informatievoorziening presenteert de provincie via haar webpagina www.zuid-holland.nl. Via deze webpagina zijn relevante beleidsdocumenten, verslagen van de klankbordgroep, nieuwsberichten en informatie over processtappen vindbaar. Er staat tevens een verwijzing op naar de digitale nieuwsbrief over de herziening VRM windenergie, waarop een ieder zich kan abonneren.

Draagvlak

Het MER focust op het gelijkwaardig in kaart brengen van de milieueffecten met bijbehorende aandachtspunten per locatie. Nader (locatie)onderzoek biedt inzicht in de voorwaarden waaronder een locatie haalbaar is. Het goed betrekken van de omgeving en een goede invulling van financiële participatie in het locatie specifieke vervolgproces kan bijdragen aan draagvlak. Het is aan het bevoegde gezag en aan de initiatiefnemer om hier onderling goede afspraken over te maken. *Bottom-up heeft betrekking op de relatie tussen de aangedragen locatie en een specifieke initiatiefnemer en betekent niet automatisch dat er een relatie is met draagvlak. De aspecten draagvlak en het standpunt van de gemeenten spelen voor de definitie bottom-up geen rol.*

Onderzoek naar draagvlak voor locaties is geen onderdeel van het MER. De ingediende zienswijzen over draagvlak leiden niet tot aanpassingen in de onderzoeksopzet van het MER.

Procedure en proces

Een aantal indieners uit hun twijfel over de zorgvuldigheid waarmee naar de inbreng wordt gekeken; zo zijn ontvangstbevestigingen niet of heel laat verstuurd. Meerdere zienswijzen gaan in op het proces rondom de locatie A12-Balij, waarbij indieners aangeven dat ze te laat zijn geïnformeerd en er te weinig reactietijd was.

Beoordelings kader en methodiek

Op het niveau van de individuele locaties (zowel binnen de stadsregio als voor Pijnacker-Nootdorp en Delft) past het niet bij het schaalniveau van dit MER om een 'meest milieuvriendelijk alternatief' te bepalen, omdat dit vooral afhankelijk is van de keuze voor het aantal turbines, het type turbine en de turbinelocaties, die pas in een volgende fase van besluitvorming (bestemmingsplan, vergunningen) aan de orde is. De gehanteerde systematiek in dit MER zal per locatie wel inzicht geven in de bandbreedte waarbinnen de milieueffecten zullen optreden en de mogelijkheden om de milieueffecten te beperken door middel van mitigerende maatregelen.

Thema's MER (hinder in woon- en leefomgeving, geluid, slagschaduw, veiligheid, kwetsbare gebieden, (natuur en ecologie), cultuurhistorische gebieden, recreatie: niet specifiek voor De Balij uitgewerkt: zie volledige onderzoek

<http://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/energie/windenergie/locaties-wind/>

Nota van Beantwoording Startdocument planMER Partiele herziening VRM Windenergie Zuid-Holland

Behorende bij het Advies Reikwijdte en Detailniveau voor het MER Partiele herziening VRM Windenergie Zuid-Holland

Vastgesteld op 10 mei 2016 door Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland

Locatie 45: de Balij Samenvatting

Afwenteling

Er hebben veel indieners bezwaar gemaakt tegen realisatie van windturbines op locatie de Balij. □ De locatie Balij wordt gezien als een mogelijkheid tot het afwentelen van de afspraken uit het convenant met de stadsregio. Daar wordt de doelstelling niet gehaald, dus moeten we op zoek naar nieuwe locaties buiten de stadsregio. Men vraagt zich af welk afwegingskader er wordt gebruikt voor het opnemen van locaties buiten de stadsregio en of er alternatieven worden onderzocht voor de locaties buiten de stadsregio. Ten aanzien van deze locatie is in een aantal zienswijzen verzocht om ook de naastgelegen locatie Heron te onderzoeken. Als belangrijkste bezwaar wordt het ontbreken van maatschappelijk draagvlak genoemd.

Antwoord :Afwenteling

De keuze voor het onderzoeken van de locatie Balij staat los van het convenant van de voormalige Stadsregio. Deze locatie vloeit voort uit een eerdere zienswijze van SBB bij de

vaststelling van de VRM in 2014 en is niet het resultaat van een bredere regionale afweging (zie paragraaf 2.1). Er worden geen alternatieven buiten de stadsregio onderzocht in dit MER, de locatie Heron wordt om die reden niet onderzocht. Zie voor een nadere toelichting paragraaf 8.2.3. Voor een toelichting op het thema draagvlak wordt verwezen naar het hoofdstuk

Proces

Veel indieners hebben bezwaar tegen de wijze waarop het proces tot nu toe is verlopen. De verstrekte informatie zou onduidelijk zijn, kaarten zouden niet kloppen en niet alle omwonenden/ belanghebbenden zouden tijdig zijn geïnformeerd. Ook zouden Pijnacker Nootdorp, Rokkeveen, Westhoek en Zoetermeer niet goed zijn betrokken.

Men constateert dat er voorbij wordt gegaan aan het unanieme besluit van de gemeente Pijnacker- Nootdorp dat windturbines op het gemeentelijk grondgebied niet passen. Er wordt gesteld dat naast gebrek aan maatschappelijk draagvlak er bij de lokale politiek blijkbaar ook geen draagvlak is. Het uitgangspunt om bij het realiseren van windturbines het bottom-up principe toe te passen gaat volgens indieners niet op, want er is duidelijk geen draagvlak. Veel indieners vragen zich af waarom deze locatie wordt overwogen en andere locaties die beter zouden zijn niet. Ze geven aan dat zij het idee hebben dat het feit dat er een initiatiefnemer is voor de ontwikkeling van de locatie, zwaarder lijkt te wegen dan een zorgvuldige afweging van belangen. Men stelt dat er geen zorgvuldig democratisch proces is gevoerd. Enkele indieners geven aan dat er onduidelijkheid is over de gehanteerde definities, zo is niet duidelijk wat met "veel woningen" wordt bedoeld.

Antwoord :Proces

Per abuis is de locatie A12/ Balij verkeerd op de kaart in het Startdocument terecht gekomen. Dit is door de provincie hersteld middels een rectificatie in diverse streekbladen. De aangepaste kaart is gepubliceerd op de website www.zuid-holland.nl/locatieswindenergie. Naar aanleiding van deze constatering is de zienswijzeperiode voor de onderzoekslocatie A12/ Balij met vier weken verlengd tot en met 12 januari 2016 in plaats van 14 december 2015.

In diverse lokale huis-aan-huis bladen en door de gemeente Zoetermeer zijn advertenties en nieuwsberichten geplaatst om de bewoners te informeren over de plannen. Verder is er op 5 januari 2016 een extra informatieavond georganiseerd. Voor de huidige fase van het proces -de aankondiging dat er een onderzoek (MER) gestart wordt- voldoet de provincie ruimschoots aan haar informatieverplichtingen. Een nadere toelichting op participatie en het proces is te vinden in de hoofdstukken 5 en 6.

Overlast

Men heeft zorgen over de toename van overlast als gevolg van geluidshinder, horizonvervuiling, slagschaduw, de (te kleine) afstand tot woningen en de mogelijk negatieve gevolgen voor de volksgezondheid. Er wordt in het gebied al veel overlast ervaren door de A12, treinverkeer, vliegveld Zestienhoven en de reclamezuil langs de A12. Door de toename van overlast zijn er veel zorgen over een vermindering van de waarde van vastgoed zoals woonhuizen en kantoorpanden. Er wordt verzocht om de normen voor toegestane overlast scherper te stellen dan minimaal wettelijk wordt voorgeschreven. Ook wordt er diverse keren verzocht extra onderzoek naar overlast en gezondheid te laten uitvoeren. Een enkele indiener geeft aan dat de wind voornamelijk uit het zuidwesten komt, waardoor geluidsoverlast voor dit gebied zal toenemen. Een indiener stelt dat de woningen

in de wijk Ebbehout worden gekenmerkt door dakterrassen. Hinder heeft een andere invloed op dakterrassen dan op de gevel en daarom wordt er verzocht andere normen voor overlast te hanteren voor deze wijk. Langs de Nieuwkoopseweg en de Langelangseweg liggen tuinderswoningen. Het verzoek is om deze als lintbebouwing te beoordelen.

Antwoord : Overlast

In het MER wordt op een kwalitatieve manier een beschrijving gegeven van de omgeving en de mogelijke cumulatie met reeds aanwezige activiteiten, zoals de aanwezige infrastructuur. De zorgen omtrent de leefomgeving en geluid zijn voor de provincie duidelijk. Deze aspecten komen terug in het MER. In hoofdstuk 7 wordt bij de algemene thema's een toelichting gegeven op de manier waarop deze aspecten worden onderzocht in het MER. □ Geluid wordt op de gevel van geluidsgevoelige bebouwing beoordeeld conform het Activiteitenbesluit . Tuinen en dakterrassen worden niet apart beoordeeld. Woningen binnen een afstand van 200 meter van elkaar worden als lintbebouwing getypeerd.

Natuur en recreatie

Er worden diverse vragen gesteld over de rol en het belang van Staatsbosbeheer (SBB). Men vraagt zich af of er financiële belangen zijn en of houtkap noodzakelijk zal zijn voor de plaatsing van de windturbines. □ Het gebied behoort tot de Groen-Blauwe Slinger en is onderdeel van de Ecologische Hoofdstructuur en kent unieke diersoorten. Het is de habitat voor veel bijzondere (water)vogels en vleermuispopulaties. Omdat het gebied is omringd met voor vogels waardevolle natuurgebieden (De Scheg, Meerpolder, Buytenweghpark) zijn er veel vliegbewegingen van vogels. Dit zal nog verder toenemen na de realisatie van het wateropvanggebied Nieuwe Driemanspolder. De kans dat deze vogels in botsing met een windmolen komen is, volgens indieners, groot. Men verwacht dat de natuur- en landschappelijke waarden van het gebied bedreigd zullen worden door het plaatsen van windturbines.

Er wordt gesteld dat plaatsing van windturbines afbreuk doet aan de waarden van dit gebied en in gaat tegen de provinciale ambitie en visie voor het gebied. □ Enkele indieners geven aan dat de waarden van het gebied de recreatieve aantrekkingskracht verhogen. Er zouden volgens hen veel mensen naar het gebied toe komen om van de natuur en rust te genieten en een verslechtering van de natuurwaarden heeft hier een negatieve invloed op. De vraag wordt gesteld op welke manier de 150 m tot 175 m hoge windturbines gaan bijdragen aan de ruimtelijke kwaliteit van dit gebied. De Balij wordt veelvuldig door ruiters gebruikt, en indieners uiten zorgen dat er gevaarlijke situaties kunnen ontstaan omdat paarden kunnen schrikken van de windturbines.

Antwoord : Natuur en recreatie

De Balij is aangelegd als recreatiegebied voor de omliggende steden, als onderdeel van de zogeheten Groenblauwe Slinger en is niet aangewezen als natuurgebied. Het milieueffectonderzoek omvat mede een natuurtoets waarin de effecten voor kwetsbare soorten worden meegenomen. Ook eventuele routes van trekvogels worden in kaart gebracht. De locaties voor windenergie worden in het kader van het MER getoetst aan de beschermingscategorieën, waaronder natuur en recreatie, die uit het oogpunt van ruimtelijk kwaliteit in de VRM worden onderscheiden¹⁴, zie voor een uitgebreide toelichting paragraaf 7.5.

In hoeverre windmolens op deze locatie effect hebben op de recreatieve belevingswaarde is deels subjectief. Er wordt geen onderzoek naar beleving van bezoekers uitgevoerd. Wel

worden de effecten op het landschap beoordeeld. □ SBB wil met de plaatsing van windturbines een bijdrage leveren aan het realiseren van meer duurzame energie. Om het beheer van recreatiegebieden op peil te houden zoekt SBB naar andere mogelijkheden om opbrengst te genereren. SBB ontvangt geen subsidie van rijk en provincie voor het beheer. □ In het op te stellen MER wordt gekeken naar de mogelijke effecten van de windturbines op beschermde gebieden en beschermde soorten zie ook paragraaf 7.6.

Overig

Langs de locatie loopt een ondergrondse transportleiding. Een enkele indiener vraagt zich af waarom de windturbines niet op de locatie langs het fietspad het Brede Akkerpad worden gerealiseerd; hier hebben immers in het verleden al windturbines gestaan.

Antwoord : Overig

De ondergrondse transportleiding wordt voor kennisgeving aangenomen. Een locatie Brede Akkerpad is ons niet bekend en wordt in de zienswijze ook niet nader toegelicht. De te onderzoeken locatie is gebaseerd op een eerdere zienswijze van SBB en sluit –door de ligging evenwijdig aan rijksweg A12- goed aan bij de plaatsingscriteria uit de VRM.

Consequenties MER

De ingediende zienswijzen voor locatie 45 leiden niet tot aanpassingen van de onderzoeksopzet.

OP 8 JUNI ADVISEERT DE COMMISSIE RUIMTE EN LEEFOMGEVING VAN DE PROVINCIALE STATEN GS OVER BOVENSTAANDE.

BALIJ WINDMOLEN VRIJ ZAL DAN INSPREKEN